

กลยุทธ์การสื่อสาร ลับ ลวง พราง: สมคบคิด, โกลาหล, แพะรับบาป
Communication Strategies of Secret, Catchy and Disguise:
Conspire, Chaos and Scapegoat

พระปลัดระพิน พุทธิสารโร | Phrapalad Raphin Buddhisarō

มัลลิกา ภูมะธน | Mallika Phumathon¹

ดิเรก ด้วงลอย | Direk Duangloy²

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ของกลยุทธ์การสื่อสาร ลับ ลวง พราง ที่ปรากฏในสถานการณ์ทางการเมืองไทย ใช้วิธีการวิเคราะห์จากสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในช่วงปัจจุบัน เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย และการสังเกตต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ผลการศึกษาพบว่า กลยุทธ์การสื่อสารลับ ลวง พราง เป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารทางการเมืองภายในประเทศไทย ที่คาบเกี่ยวกับพฤติกรรม “โกหก-หลอกลวง” หรือการใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารความจริง โดยแฝงด้วยความไม่จริง เพื่อเป้าหมายบางประการ แต่อีกความหมายหนึ่งทำให้เกิดความวุ่นวาย สงสัยหาตระแวง จนกระทั่งหาผู้กระทำผิด หรือชี้นิ้วไปหาอีกฝั่งหนึ่งว่าเป็นคนผิดไปอย่างนั้นก็ได้ ดังปรากฏการณ์แพะรับบาป หรือผู้รับผิดชอบต่อความผิดที่เกิดขึ้นจริงและไม่จริงในสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน

คำสำคัญ: สมคบคิด, โกลาหล, แพะรับบาป

Abstract

This article aims to analyze the situation of the camouflage tactics that appear in the Thai political situation. Methods of analysis from real situations that have occurred in the present period were used. Data were collected from research papers and observation on current phenomena. The study found that the secret communication strategy is one way of political administration in Thailand overlapping with behavior "Lie - deception" or use tactics to communicate the truth with a hidden truth for some goals. However, another meaning causes chaos suspicious of frightened by the fact that it was confused until leading to chaos and finds the cause or points your finger to the other side as a wrong person like that. The scapegoat phenomenon or responsible person for actual and untrue is an offense in the current political situation.

Keywords: Conspire, Chaos, Scapegoat

---

¹คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

²บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

1. บทนำ

ประเทศไทยประสบปัญหา เหตุระเบิดในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2558 เป็นเหตุระเบิดที่เกิดเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2558 เวลา 18.55 น. ตามเวลาในประเทศไทย ที่ศาลท้าวมหาพรหม โรงแรมแกรนด์ ไฮแอท เอราวัณ บริเวณสี่แยกราชประสงค์ ส่งผลให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต และในวันต่อมาได้เกิดเหตุคนร้ายปาระเบิดลงมาจากสะพานตากสิน บริเวณท่าเรือสาทร ทำให้เรือที่จอดอยู่บริเวณใกล้เคียงถูกสะเก็ดระเบิดเล็กน้อย แต่ไม่มีผู้ได้รับบาดเจ็บ (ไทยรัฐออนไลน์ 18 สิงหาคม 2558) นับแต่วันที่เขียน แม้จะจับผู้ก่อเหตุแต่ข้อมูลและหลักฐานยังโยงกันไปกันมา เหมือนไม่ชัดว่าจริง ๆ แล้วควรไปทางไหนอย่างไร ในช่วงแรกอาจยังไม่ทราบว่าผู้ก่อความรุนแรงเป็นใครกลุ่มไหน มีเป้าหมายหรือความต้องการอะไร หรือแม้จนปัจจุบันก็ยังโยงกลับไปกลับมาประหนึ่งว่าเป็นเรื่องเดียวกัน นัยยะของการสื่อสารต้องการสะท้อนออกมาเป็นความเข้าใจคือทฤษฎีต่าง ๆ แนวคิด การพยายามสืบหา ผู้กระทำผิด ฟากฝั่งหรือกลุ่มฝ่าย ต่างตั้งข้อสังเกตในกันและกัน ใครทำ ทำทำไม ใครได้ประโยชน์เสียประโยชน์ยังไม่ได้เป็นบทสรุปว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร แต่เหตุการณ์ภาคต่อเนื่องได้เกิดขึ้นกล่าวประเด็นของการแสวงหาข้อเท็จจริง กล่าวหา ค้นหา ภายใต้สถานการณ์ของความวุ่นวาย ทั้งในส่วน “สนเท่ห์” คือการโยนคำถามเข้าหาความจริงหรือไม่จริงของอีกฟากฝ่าย ดังกรณีของการโยนกลับไปมาของข้อมูลและฟากฝั่งทางการเมือง แม้ในสถานการณ์แรก กับทฤษฎีฟากฝั่งทางการเมืองที่เป็นฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาล หรือกรณีอีกฝ่ายที่ตรงข้ามกับรัฐบาล ออกมากล่าวอ้างในเชิงของการต้องการสืบทอดอำนาจโดยการใช้ความตระหนกกลัวเป็นเกราะในการสร้างคำอธิบาย รวมไปถึงการบริหารที่คลาดเคลื่อนกับนโยบายส่งกลับ “อูยกูร์” (วุฒิสภานุรักษ์ ,2557) จนกระทั่งเป็นสาเหตุนำไปสู่ความรุนแรง รวมไปถึงล่าสุดเป็นการโยนประเด็นกลับไปสัมพันธ์กับคนในกลุ่มการเมืองของฝ่ายสืบทอด ที่นัยยะเป็นการสื่อไปถึงประเด็นทางการเมืองภายในระหว่างรัฐ กับผู้ต่อต้านอำนาจรัฐ เป็นต้น ประเด็นที่น่าสนใจที่ว่า การใส่ข้อมูลที่ยังไม่ปรากฏอาจเป็น “สนเท่ห์” (พระระพิน พุทธิสาร,2559) ที่หมายถึงการกล่าวหาที่ไม่เป็นจริงได้เกิดขึ้น การเสนอข้อคิด นัยหนึ่งเป็นการให้ข้อมูล แต่อีกนัยหมายถึงการกล่าวหา หรือการชี้เป้าไปอีกฝ่ายหนึ่งว่าใครทำ หรือใครควรจะเป็นคนทำ เหมือนควั่นปิ่นยังไม่ทันจางแต่สามารถชี้ได้แล้วว่าก็ศพและใครเป็นคนยิง หรือฝีมือของใครกำลังเกิดขึ้นในบริบทของสังคมนี้ ? ซึ่งในบทความนี้จะได้นำเหตุการณ์ร่วมสมัยกับช่วงเวลามาประเด็นในการวิเคราะห์ผสมรวมกับแนวคิดทางพระพุทธศาสนา เพื่อประโยชน์ต่อการมองในภาพรวมต่อข้อเท็จจริงในทางประวัติศาสตร์ที่เคยเกิดขึ้นในอดีต และกำลังเกิดขึ้นในช่วงสมัยของปัจจุบันดังปรากฏ

2. ทฤษฎีสมคบคิด กรอบวิเคราะห์กลยุทธ์การสื่อสาร ลับ ลวง พราง

การสมคบคิด หรือทฤษฎีสมคบคิด (Conspiracy Theory) เป็นแนวคิดที่ถูกนำมาใช้เป็นทฤษฎีสะท้อนพฤติกรรมและการกระทำ ที่ถูกนำมาลากโยง ในหลายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกนี้ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในโลกนี้ล้วนถูกนำมากล่าวอ้างในฐานะเป็นการสมคบคิดของรัฐ กับผลประโยชน์ของรัฐ ดังปรากฏในการศึกษาของนักวิชาการหลายท่านอาทิ Aaronovitch, David (2010) ในงานเขียนเรื่อง *Voodoo Histories: The Role of the Conspiracy Theory in Shaping Modern History* หรือในงานของ

Arnold, Gordon B. (2008) ที่เป็นบรรณาธิการในงานหนังสือเรื่อง *Conspiracy Theory in Film, Television, and Politics* รวมไปถึงในงานของ Chase, Alston (2003) ในงานเรื่อง *Harvard and the Unabomber: The Education of an American Terrorist* โดยสมมติฐานของการสมคบคิดจะศึกษาทวนย้อนในประเด็นของโลก เช่น ข้อกล่าวหาเรื่องมนุษย์คนแรกเหยียบดวงจันทร์เป็นเรื่องลวง ฮิตเลอร์ (Adolf Hitler, ค.ศ. 1889-ค.ศ. 1945) และ เอลวิส เพรสลีย์ (Elvis Aaron Presley, ค.ศ. 1935-ค.ศ. 1977) ยังไม่ตายแต่ถูกมนุษย์ต่างดาวลักตัวไป โลกจะแตกในปี.....? เพราะจะมีกลุ่มอุกกาบาตขนาดใหญ่เข้ามาในวงโคจร ปรีศนาการลอบสังหารจอห์น เอฟ. เคนเนดี (John F. Kennedy, ค.ศ. 1917-ค.ศ. 1963) กรณีเหตุการณ์ระเบิด 11/9 ของสหรัฐอเมริกา (Moghadam, Assaf, 2008 : 48) ก็ถูกตั้งข้อสงสัยว่าเป็นการสมคบคิดคิดสร้างสถานการณ์ขึ้นมาของอเมริกาเอง เพื่อสร้างเงื่อนไขบางประการให้เกิดขึ้นกับผลประโยชน์แห่งรัฐ หรือให้เป็นเครื่องมือหรือกลไกในการจัดการกับข้อตรงข้าม หรือเล็กลงไปหน่อยเป็นประเด็นการล้อมปราบ ฝ่ายตรงข้ามในระบบการเมืองในพื้นที่ประเทศของตนเองนั้นซึ่งเกิดขึ้นในบริบท ซึ่งสิ่งที่นำมาเป็นกรณีตัวอย่างอาจไกลตัวหรือห่างไกลเชื่อมไปไม่ถึง เมื่อพิจารณาย้อนกลับมาที่ประเทศไทย เรากลับมาเกิดเหตุการณ์ระเบิดที่ราชประสงค์ เฉพาะกรณีระเบิดหน้าศาลพระพรหม เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2558 (ชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี, 2558) มีผู้พยายามตั้งข้อสังเกตแสวงหาคำตอบ และทฤษฎีความเชื่อถูกนิยามไว้ เป็น 3 กรณีหลัก อันประกอบด้วย (ก) การก่อเหตุโดยฝ่ายที่คุมอำนาจอยู่ ซึ่งเป็นฝ่ายนำคือกองทัพเป็นผู้นำในการยึดอำนาจจากรัฐบาลพลเรือน เป็นไปได้ว่าเป็นผู้สร้างสถานการณ์เองขึ้นมา (ข) ฝ่ายต่อต้าน สร้างสถานการณ์โดยมีการหวังผลเป็นความอ่อนแอ หรือลดทอนความน่าเชื่อถือของฝ่ายนำ หรือผู้มีอำนาจอยู่ และ (ง) ฝ่ายอื่นที่นอกเหนือจาก 2 กลุ่มแรกซึ่งหมายถึงกลุ่มประชาชนที่เนื่องจากการบริหารจัดการของรัฐกรณีชาวอุยกูร์รัฐบาลไทยยินยอมให้มีการส่งกลับชาวอุยกูร์แก่รัฐบาลจีน (วุฒิกรณ์ ชูวัฒนารักษ์, 2557) ซึ่งทุกสำนักคิดให้เหตุผลและแนวคิดที่ผสมรวมกันไปตามสถานการณ์ว่าใช่ หรือไม่ใช่จริงหรือไม่จริง เพียงแต่ว่าสิ่งที่เห็นชัดเจนก็คือการสะท้อนคิดออกมาว่าเป็นการ “สมคบคิด” (Conspiracy) กันของฝ่ายต่อต้านที่ต้องการอำนาจคืน หรือฝ่ายรัฐเองที่สร้างสถานการณ์เพื่อให้เป็นเงื่อนไขเบี่ยงเบนประเด็นให้เกิดการหันเหความสนใจไปที่ฝ่ายตรงข้ามหรือฝ่ายอื่น แต่ในเหตุการณ์เหล่านั้นมีคนได้ประโยชน์ และคนเสียประโยชน์ตามการสมคบคิดที่กระทำขึ้น ดังนั้นในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจึงเป็นไปได้และเป็นไม่ได้เท่า ๆ กันเพียงแต่ว่ามองไปที่ว่าใครได้ประโยชน์หรือใครเสียประโยชน์ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

3. การสมคบคิดครั้งพุทธกาล

ประเด็นของการสมคบคิดเป็นประเด็นของการบริหาร และการจัดการที่นัยหนึ่งเพื่อผลประโยชน์แห่งรัฐ องค์กร หน่วยงาน รวมไปถึงผลประโยชน์เชิงบุคคล ซึ่งจะพึงได้ เมื่อยกเหตุการณ์ร่วมสมัยในฐานะเป็นบุคลากรในพระพุทธศาสนา จึงเห็นควรยกประเด็นร่วมในเรื่องของการ “สมคบคิด” หรือการอำพรางต่อความจริงโดยมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์แฝง โดยยกเหตุการณ์เทียบเคียงเพื่อสะท้อนให้เห็นว่าสถานการณ์หรือเหตุการณ์เหล่านี้ หรือในลักษณะนี้เคยเกิดขึ้นมาแต่อดีต ต่างกันแค่ช่วงเวลา บุคคล และ

สถานการณ์หรือวัตถุประสงค์อันเป็นผลประโยชน์ของเหตุการณ์นั้น ดังกรณีในครั้งพุทธกาลมีเหตุการณ์ ตัวอย่าง ที่ยกมาเป็นกรณีศึกษาร่วมได้ อาทิ

กรณีของวัสสการพราหมณ์ [ที.มหา. (ไทย) วัสสการพราหมณ์, เล่ม 10/ข้อ 133/หน้า 78-85] การสมคบคิดกันเพื่อสร้างสถานการณ์ นัยหนึ่งอาจเป็นกลศึก นัยหนึ่งอาจเป็นกุศโลบาย ของใ้ศึกที่ต้อง ทำอีกฝ่ายให้ตายใจ แต่ “การสมคบคิด” กัน พร้อมสร้างสถานการณ์ขึ้นมา เพื่อให้เกิดความเชื่อว่าจะจริง ๆ แล้วเป็นเรื่องที่ไม่จริง โดยมีผลเป็นการทำลายอีกฝ่ายจนกลายสงคราม และโศกนาฏกรรมของชีวิต ของชาววัชชีนั่นคือความจริงและความจริงของชีวิต การการสมคบคิดกับรัฐ ในการสร้างสถานการณ์ ขึ้นมา เพื่อให้เกิดความเชื่อว่าจะจริง ๆ แล้วเป็นเรื่องที่ไม่จริง โดยมีผลเป็นการทำลายอีกฝ่ายเคยเกิดขึ้น มาแล้วกรณีของแคว้นวัชชี

กรณีของนางสุนทรี [ขุ.อุ. (ไทย) สุนทรีสูตร, เล่ม 25/ข้อ 38/หน้า 246-250] การสมคบคิดกัน เพื่อร่วมก่อการณ์แม้ฝ่ายนางสุนทรีจะไม่ว่าตัวเองจะทำไปเพื่ออะไร หรือตัวเองไปทำอย่างนั้นเพื่ออะไร แต่ในข้อเท็จจริง “นางสุนทรี” ตาย มีการใส่ความอีกฝ่ายว่าเป็นผู้ฆ่าข่มขืน แต่ในข้อเท็จจริงเป็นการสร้าง สถานการณ์และสมคบคิดกันเพื่อใส่ความพระพุทธศาสนา ใส่ร้ายพระพุทธเจ้า ทั้งหมดเป็นเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นในครั้งพุทธกาล โดยมี “นางสุนทรี” เป็นผู้ขับเคลื่อนให้เกิดการสมคบคิด และนำไปสู่การใส่ความ เพื่อหวังผลทางศาสนาและความเชื่อ การ “คบคิด” เกิดขึ้นในกรณีนี้ โดยหวังผลเป็นความเสียหายกับอีก ฝ่ายหนึ่ง

กรณีของนางมาคัณฐิยา “จ้าง” คือการสมคบคิด “นักเลง” ไปไล่ล่าพระพุทธเจ้า แปลว่าการสมคบคิด กัน เพื่อสร้างสถานการณ์ให้เกิดขึ้นด้วยนัยเป็นการลดความน่าเชื่อถือของพระพุทธเจ้า ประสงค์ต่อความ ล่มสลาย พระศาสดาตรัสว่า "อานนท์ เราเป็นเช่นกับช้างที่เข้าสู่สงคราม การอดทนต่อลูกศรที่แล่นมาจาก 4 ทิศเป็นภาระของช้างที่เข้าสู่สงครามฉันใด, ชื่อว่าการอดทนถ้อยคำที่ขมขื่นแม้มากกล่าวแล้ว เป็นภาระ ของเราฉันนั้นเหมือนกัน" พระอานนท์ทูลให้เสด็จไปนครอื่นก็ไม่เสด็จไป

ท่านพระอานนท์สดับคำนั้นแล้ว ได้กราบทูลค้านะพระศาสดาว่า "ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ชาว นครเหล่านี้ ย่อมด่า ย่อมบริภาษเราทั้งหลาย, เราทั้งหลายไปในที่อื่นจากพระนครนี้เกิด."

พระศาสดา : ไปไหน อานนท์ ?

พระอานนท์ : สุนครอื่น พระเจ้าข้า

พระศาสดา : เมื่อมนุษย์ทั้งหลายในที่นั้น ด่าอยู่ บริภาษอยู่, เราจักไปในที่ไหนอีก อานนท์?

พระอานนท์ : สุนครอื่นแม้จากนครนั้น พระเจ้าข้า.

พระศาสดา : เมื่อมนุษย์ในที่นั้น ด่าอยู่ บริภาษอยู่ เราทั้งหลายจักไปในที่ไหน (อีก) แล้ว อานนท์?

พระอานนท์ : สุนครอื่นแม้จากนครนั้น (อีก) พระเจ้าข้า

พระศาสดา : อานนท์ การทำอย่างนั้นไม่ควร อธิกรณ์เกิดขึ้นในที่ใด เมื่อมันสงบแล้วในนั้นนั่นแหละ การไปสู่ที่อื่นจึงควร, อานนท์ ก็เขาพวกไหนเล่า ย่อมด่า?

พระอานนท์ : ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ คนทั้งหมดจนกระทั่งทาสและกรรมกร ย่อมด่า

พระศาสดาถูกพวกมิถิฉาปฏิฆิต์ต่ำ

เรื่องข้าพเจ้าให้พิสดารแล้ว ในวรรณนาแห่งพระคาถาแรกแห่งอัปมาทวรรคนั้นแล
จริงอยู่ในที่นั้นข้าพเจ้ากล่าวไว้ฉะนี้ว่า "พระนางมาคันทิยาไม่อาจทำอะไรๆ แก่หญิง ๕๐๐ มี
พระนางสามารถเป็นประมุขเหล่านั้นได้" จึงทรงดำริว่า "เราจักทำกิจที่ควรทำแก่พระสมณโคดมให้ได้"

ดังนี้แล้ว ให้สินจ้างแก่ชาวนครทั้งหลายแล้ว กล่าวว่า "ท่านทั้งหลายพร้อมกับพวกผู้ชายที่เป็น
ทาสและกรรมกร จงดำรงบริภาษพระสมณโคดม ผู้เสด็จเที่ยวเข้ามาภายในพระนคร ให้หนีไป"

พวกมิถิฉาปฏิฆิต์ผู้ไม่เลื่อมใสในพระรัตนตรัย ได้ติดตามพระศาสดา ผู้เสด็จเข้าไปภายในพระ
นคร ดำอยู่ บริภาษอยู่ ด้วยอักษโกสวัตถุ 10 ว่า "เจ้าเป็นโจร เจ้าเป็นคนพาล เจ้าเป็นคนหลง เจ้าเป็นอูฐ
เจ้าเป็นโค เจ้าเป็นลา เจ้าเป็นสัตว์นรก เจ้าเป็นสัตว์ดิรัจฉาน สุกติไม่มีสำหรับเจ้า ทุกติเท่านี้อันเจ้าพึง
หวัง" ประเด็นของนางมาคันทิยาเกิดขึ้นภายใต้การสมคบคิดหรือร่วมคิดตั้งปรากฏในการสังหารหมู่
นางสาวมาวดีในครั้งพุทธกาล ซึ่งศึกษาประเด็นดังกล่าวเพิ่มเติมได้ในงานวิจัยของ วนิดา ฉายาสุตบุตร
(2551) การศึกษาวิเคราะห์บทบาทของพระนางสาวมาวดีที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท"
เป็นต้น

กรณีของพระเทวทัตกับพระเจ้าอชาตศัตรู (พระมหาไถยวรรณ ชินทตติโย,2546) ทั้งสองสมคบ
คิดกัน ด้วยเงื่อนไขของศรัทธาและความเชื่อพฤติกรรมของการสร้างสถานการณ์เพื่อทำลายอีกฝ่ายหนึ่ง
การลอบสังหารพระพุทธเจ้า เพื่อกำจัดผู้นำสูงสุดทางศาสนาด้วยการ (1) ว่าจ้างพรานธนูลอบสังหาร [ขุ.
อุป (ไทย) เล่ม 32/ข้อ 81/หน้า576] และลอบสังหารปิดปากอีก 7 คน แผนการณ์ที่วางไว้คนที่ 1 ทำงาน
สำเร็จ ก็ปิดปากด้วยคนที่ 2 ปิดปากด้วยคนที่ 3 แต่คนแรกไม่สำเร็จ การสังหารผู้นำสูงสุดทางศาสนาจึง
ยุติไป แต่การคบคิดก็ยังดำเนินต่อไป (2) พระเทวทัตวางแผนให้พนักงานเลี้ยงช้างปล่อยช้างดุร้ายซึ่งกำลัง
ตกมันชื่อ นานาหิรี [ขุ.อุป (ไทย) เล่ม 32/ข้อ 83/หน้า576] และออกไปหมายให้เหยียบและใช้งาตีแม่
พระพุทธเจ้าในขณะที่ออกบิณฑบาตร แต่ชังนานาหิรีกลับไม่ทำร้ายและยังหมอบขูงวงถวายความเคารพ
พระพุทธเจ้า การคบคิดปองร้ายยังไม่สิ้นสุดเมื่อ (3) พระเทวทัตขึ้นไปบนเขาคิฆมกุฎแล้วกลิ้งหินลงมา
หมายให้หล่นทับพระพุทธเจ้าขณะทรงดำเนินผ่านช่องเขาข้างล่าง แต่หินนั้นเกิดไปกระทบกับก้อนหิน
ตามทางลาดแตกกระจายเป็นก้อนเล็กก้อนน้อย และสะเก็ดหินก้อนหนึ่งปลิวลอยมากระทบข้อพระบาท
ของพระองค์จนช้ำห้อพระโลหิต [ขุ.อุป (ไทย) เล่ม 32/ข้อ 79 /หน้า576] ในส่วนของพระเจ้าอชาตศัตรู
ที่สมคบคิดร่วมเป็นรัฐผู้สนับสนุนพระเทวทัต ใช้การสมประโยชน์ด้วยการยึดอำนาจพ่อ การจับบิดาของ
ตนเองใส่ขังไว้จนสิ้นชีวิต การคบคิดเพื่อเป็นใหญ่ระหว่างคนสองคน หรือกลุ่มผลประโยชน์สองกลุ่ม หรือ
กลุ่มที่จะได้ผลประโยชน์จากความเปลี่ยนแปลงนั้น จึงนำไปสู่การทำร้าย และทำลาย

ดังนั้นการสมคบคิด ในทางการบริหารแห่งรัฐ องค์กร หน่วยงาน หรือผลประโยชน์เชิงบุคคลอาจ
แปลได้ว่าเป็นกลยุทธ์ เป็นกลศึก หรือกุศโลบาย ที่ต่างฝ่ายต่างรู้หรือวางแผน คิดร่วมกันได้หลายฝ่าย คิด
มาล่วงหน้าว่าต้องการอะไรจากผลอันจะเกิดขึ้น หรือมีเป้าประสงค์ต่อเหตุการณ์หรือการกระทำนั้น ๆ โดย
ไม่ได้เกิดขึ้นจากการกระทำคนเดียวแต่เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หรือต่างเป็นกลไก หรือปัจจัยของ

กันและกัน ในการทำให้เกิดขึ้นหรือก่อการให้เกิดขึ้น แปลว่าเป้าหมายต่อผลชัดเจน วิธีการอาจปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ของความเป็นจริง หรือเป้าหมายหรือผลที่ต้องการชัดเจน

4. กลยุทธ์การสื่อสารลับ ลวง พราง กับ การสมคบคิด

ในทุก ๆ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นในทุกที่ หรือทุกที่คือการสร้างสถานการณ์ด้วยความจริง หรือเสมือนจริงประหนึ่งเป็นความลวงที่เกิดขึ้นของโลก แปลว่าสมรู้ร่วมคิด ช่วยกัน หรือกรณีล่าสุดของระเบิดที่ประเทศไทย มีการกล่าวอ้างแนวคิด 2 ฐานคือ การที่ฝ่ายปกครองใช้เป็นเครื่องมือในการล้อมปราบอีกฝ่ายหนึ่ง หรือการที่ฝ่ายต่อต้านใช้เป็นเครื่องมือในการลดทอนการนำของอีกฝ่ายหนึ่ง หนึ่งในแนวคิดที่ว่านั้นคือ (1) **การสมคบคิดเกิดขึ้นเพื่อสร้างสถานการณ์ การปล่อยข่าว หรือกระทำให้ บัตรสนเท่ห์กับการสมคบคิด** เมื่อเอาแนวคิดเรื่องการสมคบคิดมาใช้วิเคราะห์เฉพาะประเด็นของบัตรสนเท่ห์ อาจมองได้หลายกรณี ที่อาจเป็นไปได้ทั้งจริงและเท็จ ในการเขียนนี้ไม่ได้ชี้ชัดว่าอะไรเกิดขึ้น แต่ในฐานะที่อยู่ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในประเด็น ๆ หนึ่งอาจมีวิธีการมองหรือตั้งข้อสังเกตได้หลายวิธี ทั้งสะท้อนให้เห็นว่าแล้วจริง ๆ มันควรคิดอย่างไร การที่พากฝ่ายหนึ่งชี้นิ้วไปที่คนอื่น แล้วบอกว่าคนนี้เป็นคนทำ ไม่หวังดีต่อองค์กร หรือประสงค์ร้ายต่อองค์กร

หรือ (2) **แนวคิดเรื่องคนนอกเป็นคนทำ** มันก็เกิดคำถามว่าแล้วใครจะเป็นคนทำ คนนอกคือใคร คนที่เสียประโยชน์ กลุ่มชั่วตรงข้าม กับผู้ที่เป็นใหญ่ในองค์กร คู่ขัดแย้ง หมายถึง พากฝั่งตรงข้ามจะเป็นคนทำ ซึ่งไม่แตกต่างกับการที่รัฐบาลประกาศต่อสาธารณะว่าฝ่ายต่อต้านรัฐบาลเป็นคนทำ เพื่อหวังผลต่อการเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากการกระทำนั้น ส่วนใครอย่างไร ไม่ปรากฏชัดเป็นเพียงการจี้ปลายนิ้วชี้ไปที่ใครอย่างไรก็เป็นคนนั้นด้วยเหตุผลว่าเขาเป็นคนอื่น ที่เป็นคู่ขัดแย้ง ดังกรณีที่สหรัฐอเมริกาองว่าผู้ก่ออาชญากรรมใน 11/9 คือศัตรูและกลายเป็นก่อการร้าย พร้อมวาทะของผู้นำประเทศสหรัฐอเมริกาในขณะนั้นที่ว่า **“ใครไม่สนับสนุนถือว่าเป็นศัตรู”** (ทีมข่าวต่างประเทศโพสท์ทูเดย์, 2554)

แนวคิดเรื่องคนในทำ หมายถึงเป็นพฤติกรรมหรือการกล่าวหาอีกกลุ่มในกรณีของกลุ่มคนใน หมายถึง เรื่องบางเรื่องต้องเป็นคนวงใน หรือผู้ที่อยู่ด้านในเท่านั้นถึงจะรู้และทำได้ แล้วทำไมต้องทำ มีอะไรเป็นจูงใจ ความโกรธหรือ ความเกลียดพฤติกรรม การกระทำ ของใครคนใด คนหนึ่งหรือ หรือว่าอย่างไร คงไม่มีคำตอบ มันมีกรณีที่ทหารสหรัฐอเมริกา ที่ต่อต้านการทำสงครามของอเมริกา ด้วยการใช้อาวุธและความรุนแรงเป็นเครื่องในการทำร้ายคนในเสียเอง หากเอามาเทียบเคียงก็แปลว่า ทฤษฎี “คนใน” อาจนิยามได้ว่ามีแรงตกกระทบ ดังนั้นแรงจูงใจของการใช้ความรุนแรงภายในอาจเกิดจากแรงบีบแรงเร้า หรือแรงจูงใจอื่น เช่น ว่าด้วยเรื่องของผลประโยชน์ การกดทับด้วยอำนาจ หรือการใช้ความรุนแรงเป็นเครื่องย่นความรุนแรง ดังกรณีการที่ลูกจ้างฆ่าพ่อตัวเองในสหรัฐอเมริกา การฆ่ายกรั้วของชนชั้นกลางด้วยหวังต่อผลประโยชน์ของผู้ที่เป็นสมาชิกในครอบครัว ดังนั้นคนในจึงเป็นไปได้ทั้งหมด ส่วนจะเป็นใครอย่างไรก็เป็นได้ด้วยกันทั้งสิ้น

ทั้งหมดต่อประเด็นการสมคบคิดเป็นได้ทั้งนอกและใน ตามทฤษฎีการสมคบคิด หมายถึง ร่วมกันคิด ช่วยกันทำ ดังกรณีการเป็นไส้ศึกของทหารพม่าในสมัยอยุธยา การเป็นคนเปิดเมืองใน ล้วนเกี่ยวกับคนใน ทั้งคนนอกและคนใน มีส่วนต่อ โดยมีเป้าหมายเป็นการล้อมปราบฝ่ายตรงข้าม หากมอง ทฤษฎีการเมืองไทยจอมพลถนอม กิตติขจร (พ.ศ. 2454/1911-พ.ศ. 2547/2004) อดีตนายกรัฐมนตรื (พ.ศ.2506/1963-2516/1973) ดังปรากฏในงานวิจัยเรื่อง **“บทบาททางการเมืองของจอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2506-2516”** (ธำรงค์ดี เพชรเลิศอนันต์,2550) ใช้การปฏิบัติตัวเอง เพื่อล้อมปราบฝ่าย ต่อต้าน หรือฝ่ายไม่เห็นด้วยกับตนเอง ดังนั้นประเด็นถกเถียงเกิดขึ้นที่ว่า ถ้าไม่ใช่สมคบคิด หากเป็นคน นอก ที่เสียประโยชน์ทำ ก็เกิดคำถามต่อไปว่าแล้วทำไมคนนอกรู้รายละเอียดดีขนาดนั้น คำว่าสายลับ หรือ การตรวจเช็คข้อมูลทุกอย่างเป็นไปได้ทั้งจริงและเท็จ ในความหมายก็คืออะไรก็ตามที่เป็นเรื่องของคน มากกว่า 1 คน ทุกอย่างอาจเป็นจริงและเท็จได้ทั้งสิ้น และในความเป็นจริงเหล่านั้นได้สะท้อนให้เห็นว่ามัน คือสิ่งที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไม่ได้

5.กลยุทธการสื่อสารลับ ลวง พราง กับมิติของความโกลาหล

หากเอาแนวคิดโกลาหล (Chaos Theory) มาร่วมวิเคราะห์อาจทำให้เห็นว่า (1) ความวุ่นวาย หรือโกลาหลเกิดขึ้นภายหลังจากสถานการณ์ที่เข้ามาแทนที่ (2) ความโกลาหลเป็นตัวจัดการตัวมันเองใน สถานการณ์ที่ไม่ปกติ เพราะสิ่งที่เห็นและเกิดขึ้นสถานการณ์แห่งความยุ่งเหยิง วุ่นวายเกิดขึ้นไปพร้อม ๆ กัน ต่างฝ่ายต่างระแวงซึ่งกันและกัน มึงทำ ใครทำ ศัตรูไหนทำ ความหวาดระแวงเกิดขึ้น พร้อมความ สงสัยในกันและกัน ความไม่ไว้วางใจ เหมือนทุกฝ่ายต่างตกเป็นผู้สงสัยในกันและกัน มองหน้ากันแบบไม่ เต็มตาเกิดขึ้น เมื่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกลายเป็นความโกลาหล ในทางการบริหารความโกลาหลเป็น แนวทางอย่างหนึ่งในทางการบริหาร และกลายเป็นประเด็นภาคต่อทำให้เราเห็นว่าจริง ๆ แล้วในความ โกลาหล มีการจัดการโดยตัวของมันเอง มุมหนึ่งเป็นความตระหนกตกใจ ว่าทำไมเป็นแบบนี้เกิดขึ้นได้ อย่างไร นายหนึ่งก็อาจมีคำถามว่าใครต่อ ทำทำไม ใครทุบหม้อข้าวตัวเอง แบบนี้ไว้ไม่ได้ ต้องกำจัด ดังนั้น เมื่อเริ่มคำว่า **“กำจัด”** อันหมายถึง พฤติกรรมแห่งความจริงก็เกิดขึ้น กลายเป็นว่าพฤติกรรมอำพรางนั้น ได้ก่อให้เกิดพฤติกรรมและการกระทำในเชิงของระบบ ที่อาจใช้ความว่า การแสวงหาความจริง การสังเกต พฤติกรรม ของคนที่เปลี่ยนไป การหยั่งเชิงในเชิงข้อมูล หรือการสืบหาอย่างง่ายด้วยการวิเคราะห์ สถานการณ์ถึงความน่าจะเป็น แปลว่าเหตุการณ์แห่งความโกลาหล ได้เกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ของ **“บัตรสนเท่ห์”** หากมองในสังคมที่ความระส่ำระสายของสังคมภายใต้การปฏิบัติ วิฤติเศรษฐกิจตกต่ำของ จีน (ไพจิตร วิบูลย์ธนสาร,2558) กรีซ (ดวงรัตน์ ประจักษ์ศิลป์ไทย,2558) หรือการเกิดระเบิดใน 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่องยาวนาน (Zachary Abuza,2011; Zachary Abuza,2015) ล้วนเป็นนัยของ การสะท้อนคิดให้เห็นว่าในความวุ่นวายได้เกิดปรากฏการณ์ของความ **“ระแวง”** สงสัยและการตั้งคำถาม ว่าจริง ๆ มันเกิดขึ้นได้อย่างไร กลายเป็นความตระหนกกลัว กลายเป็นความหวาดระแวง และ สงสัยต่อ

พฤติกรรมและการกระทำนั้นให้คนหลายคนได้สงสัยต่อไป ต่อความมีและความเป็นที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งประเด็นการระเบิดที่ราชประสงค์ มีแนวคิดหลายแนวออกมาเป็นพฤติกรรมที่สะท้อนออกมาว่าใครที่ไหนอย่างไรซึ่งหมายถึงความโกลาหลภายใต้สถานการณ์ของความแปลกแยกแตกต่าง รวมไปถึงความหวาดระแวงสงสัยในกันและกัน

6. กลยุทธ์การสื่อสารลับ ลวง พราง จิตวิเคราะห์ สู่การเป็นพะาะรับบาบ

เมื่อเกิดเหตุการณ์อันไปสู่ผลจากกากระทำนั้น ความโกลาหลเป็นสถานการณ์ภาคต่อที่จะต้องเข้าใจและมองให้เห็นต่อปรากฏการณ์นั้น กระบวนการภาคต่อคือการใช้แนวคิดทฤษฎีจิตวิเคราะห์เหมือนสั่งการ ให้สืบสวนสาวหาเรื่อง หาสาเหตุ หรือหาข้อเท็จจริงต่อข้อเท็จจริงหรือการกระทำนั้น (1) การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) หมายถึง หาความเชื่อมโยงต่อเหตุผลและความคิดของตัวเอง โดยการหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง โดยให้คำอธิบายที่เป็นที่ยอมรับสำหรับคนอื่น เหมือนเข้าใจว่าหลักฐานว่า สำนวนว่า คิดว่า น่าจะเป็นว่าเพื่อยืนยันต่อการคิดวิเคราะห์ด้วยจิตของตนเองเป็นหลักฐาน นิยาม เหตุผลนิยม หรือสถานการณ์นิยม รวมไปถึง (2) การหาสิ่งมาแทนที่ (Displacement) เป็นการแสดงออกต่อความโกรธของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า ด้วยการระบายอารมณ์โกรธ หรือคับข้องใจต่อคน หรือสิ่งของ ที่ไม่ได้เป็นต้นเหตุของความคับข้องใจ เป็นต้นว่า การข่มขู่ คุกคามบุคคลที่ใกล้ หรือกลุ่มคณะบุคคลที่จะฝ่ายกระทำการ หรือบุคคลที่ถูกนายข่มขู่ หรือทำให้คับข้องใจ เมื่อกลับมาบ้านอาจจะใช้ภรรยา หรือลูกๆ เป็นพะาะรับบาบ เช่น อาจจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อภรรยา และลูก ๆ นักเรียนที่โกรธครู แต่ทำอะไรครูไม่ได้ ก็อาจจะเลือกสิ่งของ เช่น โต๊ะเก้าอี้เป็นสิ่งแทนที่ เช่น ตะโต๊ะ เก้าอี้ เป็นการกระทำให้ตระหนกรู้ หรือการรับรู้ต่อสิ่งที่เกิดขึ้นว่ามันคืออะไร หรืออะไรเกิดขึ้น เหมือนเป็นกระบวนการสั่งจิตให้ติดตาม ว่าสถานการณ์แบบนี้ควรเป็นใครอย่างไร ดังกรณีเหตุ 11/9 ล้วนสะท้อนคิดออกมาว่าต้องเป็นปากฝั่งตรงข้าม ทฤษฎีขี้นิวาคนผิต ผู้รับผิต หรือพะาะ (Goat Theory) พร้อมวาทะแห่งศตวรรษที่ 21 ของ ประธานาธิบดี จอร์จ ดับเบิลยู บุช (George W. Bush, 20 มกราคม 2544/2001 – 20 มกราคม 2552/2009) “ทุกประเทศในทุกภูมิภาคของโลกต้องตัดสินใจว่าจะเลือกฝ่ายสหรัฐฯ หรือเลือกกลุ่มผู้ก่อการร้าย” และเริ่มสงครามครั้งแรกแห่งศตวรรษที่ 21 โดยการส่งกองกำลังเข้าโจมตีประเทศอัฟกานิสถานซึ่งเป็นแหล่งพำนักของบินลาเดน และโคลัมรัฐบาลทาลิบัน การขี้นิวาความผิตของผู้ที่ฆ่านางสุนทรี พระในวัดเซตวัน “ฆ่า” กรณีระเบิดที่ศาลพระพรหมราชประสงค์มีหลายกระแส หลายแนวต่อชุดความคิดทั้งการที่ฝ่ายรัฐที่คุมสถานการณ์โดยทหาร หรือฝ่ายตรงข้ามก็ออกมาขี้นิวาไปอีกปากฝั่งหนึ่งหรือกรณี John Blaxland (1963-) แห่งมหาวิทยาลัยแห่งชาติออสเตรเลีย เขียนหนังสือเรื่อง “*Tipping the Balance in Southeast Asia? Thailand, the United States and China*” และ Zachary Abuza (2011) เขียนเรื่อง “*The Ongoing Insurgency in Southern Thailand: Trends in Violence, Counterinsurgency Operations, and the Impact of National Politics*” ที่สะท้อนข้อมูลถึงการใช้อาวุธในภาคใต้ของไทย ให้เหตุผลไว้คล้าย ๆ กัน (1) รัฐทำเอง สร้างสถานการณ์เพื่อเบี่ยงเบนประเด็นจากความบกพร่องเสียหายที่เกิดขึ้นในการบริหาร (2) ฝ่ายตรงข้ามกับรัฐ อาทิ “เสื้อแดง” ทำ หรือลดความ

น่าเชื่อถือต่อการบริหารประเทศของรัฐ (3) กลุ่มก่อการร้ายที่อาจหมายถึงกลุ่มอุยกูร์ หรือทางภาคใต้ทำ โดยมีค่าความน่าจะเป็นแตกต่างกันไป แต่หัวใจของการนำมาวิเคราะห์ คือการหาผู้รับผิดชอบ ผู้ผิด หรือ อาจไปถึง “แพะ” การแสดงออกว่าใครผู้ใดกระทำ ล้วนสัมพันธ์กับการแสดงออกเพื่อชี้ชัดไปว่า “ใคร” กระทำ รวมไปถึงกรณีบัตรสนเท่ห์ตามหัวเรื่องที่ยกมาเป็นกรอบการวิเคราะห์จะทำให้เห็นว่าเมื่อถึงที่สุด พฤติกรรมและการกระทำที่จะออกมาในรูปแบบเดียวกันคือการแสวงหาความจริงต่อความเชื่อโดยมี ตรรกะ ความคิดเห็นและสถานการณ์ของความเห็นว่าควรอย่างไร หรือแค่ไหน หากนำมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบผ่านกระบวนการจิตวิเคราะห์ของมนุษย์ในฐานะที่จะต้องมีชีวิตอยู่ในสังคมนี้ ก็แปลว่า ธรรมชาติของมนุษย์มีพฤติกรรมการใช้ “จิต” เพื่อวิเคราะห์ค่าความเชื่อมโยงที่ไม่แตกต่างดังนั้นไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ใหญ่ระดับโลก หรือระดับชาติ สังคม หรือบุคคลต่อบุคคลก็ตามล้วนสัมพันธ์กันด้วยเงื่อนไข เหล่านี้ เทียบกับกรณีของการหาผู้รับบาปกรณี “สุนทร” ที่ถูกฆ่าตายที่ “ใกล้เซตวัน” แล้วโพนทะนา กันไปว่า นางถูกฆ่าในวัดคนฆ่าต้องเป็นพระพุทธรูป หรือพระในวัด (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 25 ข้อ 38: 246-250) “ตรรกะ” การให้เหตุผลผ่านกระบวนการวิเคราะห์แล้วชี้เป้าด้วยเหตุผลง่าย ๆ ซึ่งเป็นหลัก ปฏิบัติหรือแนวคิดสากลว่าไม่น่าจะเป็นคนอื่นควรเป็นใครอย่างไร

ดังนั้นแนวคิดเรื่อง “แพะ” ผ่านกระบวนการ “จิตวิเคราะห์” ออกมาเป็นชุดความคิด ความเชื่อ และผลของกระทำ กรณี “สนเท่ห์-กลยุทธ์การสื่อสารลับ ลวง พราง-การสื่อสารอันเป็นเท็จ” ในเชิง ข้อมูลจึงไม่แตกต่างกันในรายละเอียด สำนวนใคร แนวคิดใคร ใครเป็นคนทำ ผลจึงปรากฏอย่างที่เห็น “ศพ” ของคนที่ถูกกล่าวถึง จึงเป็นศพแล้วศพเล่าไม่แตกต่างและไม่เปลี่ยนแปลงจนกระทั่งปัจจุบัน

7.สรุปส่งท้าย

กลยุทธ์การสื่อสารลับ ลวง พราง เป็นปรากฏการณ์ทางการเมืองและสังคม ดังกรณีอดีตนาย กยิ่งลักษณ์ ชินวัตร กับภารกิจประจำวัน และกลายเป็นการสร้างสถานการณ์สู่การหลบหนีคดีที่จะต้องมีการ พิพากษาในวันต่อมา รวมไปถึงการถูกกล่าวหาว่าฝ่ายความมั่นคงว่าสมรู้ร่วมคิดในการปล่อยตัวอดีตนาย กฯ ดังกล่าวด้วยพร้อมกับประเด็นถกเถียงและความไม่ปกติของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น รวมไปถึงเป็นเรื่องใกล้ ตัวที่จะต้องมาคิด ในการมองหรือเข้าใจต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นหากคิดแบบแนวพุทธอาจสะท้อนย้อน คิดได้ว่ามันเป็นเพียงปรากฏการณ์หนึ่งของสังคมที่มนุษย์ทุกชาติพรรณภาษา (ตถตา-เป็นเช่นนั้นเอง/อิ ทัปปัจจยตา-มีเหตุปัจจัยเกิดขึ้น) ล้วนมีธรรมชาติเหมือนกัน “โลก-โกรธ-หลง” และในพฤติกรรม ธรรมชาติเหล่านี้ได้กลายเป็นการแสดงออกในรูปแบบต่างเพื่อให้ได้ ให้มี ให้เป็นตั้งแต่ระดับบุคคลไปจนถึง กลุ่มบุคคลที่เรียกว่าชาติพันธุ์ ภาษา และประเทศชาติดังนั้นเมื่อเขาเหล่านั้นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งการ แสดงออกจึงไม่พ้นวิถีแห่งพฤติกรรมธรรมชาติของความเป็นมนุษย์เหล่านั้น การสมคบคิดกันเพื่อสร้าง สถานการณ์ก็เป็นฐานของความโลภ การแสดงออกต่อสิ่งที่สร้างก็จัดเป็นความโกรธ หรือผสมโกรธ มี ส่วนรวมแสดงออกเป็นความโกลาหล หรือการชี้คนอื่นเพื่อนำไปสู่หาผู้กระทำความผิด ล้วนอยู่บนฐานของ ความหลง หรือไม่เข้าใจ หรือเข้าใจอย่างไม่รอบด้าน ในทุก ๆ เรื่องประเด็นที่เกิดขึ้น จึงกลายเป็น “ธรรมชาติ” หรือ “วิถี” แห่งความเป็นมนุษย์ในโลกนี้ที่เกิดขึ้นจริงจนกระทั่งกลายเป็นปรากฏการณ์ของ

ชีวิต ตามบทวิเคราะห์ศึกษาที่ว่าด้วย กลยุทธ์การสื่อสาร ลับ ลวง พราง: สมคบคิด, โกลาหล, แปะรับ
บาป

เอกสารอ้างอิง

ชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี. (2558). ปริศนาระเบิดราชประสงค์ ใครทำ? ประเทศไทยก็ไม่เหมือนเดิม.ไทยรัฐ
ออนไลน์ : <https://www.thairath.co.th/content/520273>. สืบค้นเมื่อ 24 ธันวาคม 2558.

ดวงรัตน์ ประจักษ์ศิลปไท. (2558). วิกฤตินี้กรีซ. ออนไลน์ :

<https://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2558/hi2558-059.pdf>,
สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2558.

ชำระศักดิ์ เพชรสือนันต์ .(2550). บทบาททางการเมืองของจอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2506-2516 –
The political role of field Marshal Thanom Kittikachorn, 1963-1973. วิทยานิพนธ์
อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทีมข่าวต่างประเทศโพสต์ทูเดย์. (2554). เบื้องหลัง 9/11 กับทฤษฎีสมคบคิด. ออนไลน์ :

<https://www.posttoday.com/world/110186> สืบค้นเมื่อ 28 ธันวาคม 2558.

บีมปวน! ทำเรือสาทร ไร่เจ็บ น.1 รุดสอบ. ไทยรัฐออนไลน์ 18 สิงหาคม 2558

<https://www.thairath.co.th/news/local/519104>. สืบค้น เมื่อ 28 ธันวาคม 2558.

พระระพิน พุทธิสารโร. (2559). “บัตรสนเท่ห์ วิธีสร้างข่าวลือที่ไม่เคยล้าสมัย : ความจริง ความ
รุนแรง และความตาย : Anonymous letter of Rumor building Method that never
delays: Truth, Lying, Violence, and Death”. ในงาน ประชุมสัมมนา และเสนองานวิจัยใน
งานการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 ระดับนานาชาติครั้งที่ 1 [The 3rd National and
the 1st International Conferences 2016] มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยา
เขตขอนแก่น [Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus]
ระหว่าง 28-29 มีนาคม 2559 หน้า 3048-3065

พระมหาไกรวรรณ ชินทตติโย (ปุ่นขันธ). (2546). การศึกษาวิเคราะห์บทบาทของพระเทวทัตที่ปรากฏใน
คัมภีร์พระพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา). บัณฑิต
วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ไพจิตร วิบูลย์ธนสาร.(2558). เศรษฐกิจจีนครึ่งปีแรก ... ช่วงเวลาของการปรับตัว. ออนไลน์ :

[https://moc.go.th/images/Agencies_Information/Trade_Situation/Commerc
ial_Beijing/39.pdf](https://moc.go.th/images/Agencies_Information/Trade_Situation/Commercial_Beijing/39.pdf), สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2558.

วนิดา ฉายาสุตบุตร. (2551). การศึกษาวิเคราะห์บทบาทของพระนางสามาวดีที่ปรากฏในคัมภีร์
พระพุทธศาสนาเถรวาท”.วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา).

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วุฒิกรณ์ ชูวัฒนานุรักษ์ (2557). เสถียรภาพทางการเมืองและอำนาจแห่งชาติโดยรวมของจีน : ศึกษากรณี

ความขัดแย้งในเขตการปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Aaronovitch, David. (2010). *Voodoo Histories: The Role of the Conspiracy Theory in Shaping Modern History*. London : Penguin Group.

Arnold, Gordon B. (2008). *Conspiracy Theory in Film, Television, and Politics*. United of America : Praeger Publishers.

Blaxland, J. & Raymond, G., 2017, 'Tipping the Balance in Southeast Asia? Thailand, the United States and China', Centre of Gravity Series, CSIS & SDSC.

Chase, Alston. (2003). *Harvard and the Unabomber: The Education of an American Terrorist*. New York: W.W. Norton and Co.,

JAMES GIGGACHER Who is behind the Bangkok blast? (18 AUGUST 2015)

ออนไลน์ <http://asiapacific.anu.edu.au/newmandala/2015/08/18/who-is-behind-the-bangkok-blast/> สืบค้น เมื่อ 20 ธันวาคม 2558.

Moghadam, Assaf (2008). The Globalization of Martyrdom: Al Qaeda, Salafi Jihad, and the Diffusion of Suicide Attacks. Johns Hopkins University. p. 48.

Zachary Abuza. (2015). "Politics and security in Thailand". Online : <https://www.newmandala.org/politics-and-security-in-thailand>.

Zachary Abuza (2011). *The Ongoing Insurgency in Southern Thailand: Trends in Violence, Counterinsurgency Operations, and the Impact of National Politics*. Center for Strategic Research Institute for National Strategic Studies National Defense University.